

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 24. december 2010

1. udkast

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Magtanvendelse over for voksne)

[af indenrigs- og socialministeren (Karen Ellemann)]

1. Ændringsforslag

Socialministeren har stillet ændringsforslag nr. 1 til lovforslaget. Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 27. januar 2010 og var til 1. behandling den 9. februar 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og socialministeren sendte den 4. december 2009 dette udkast til udvalget, jf. SOU alm. del - bilag 83. Den 27. januar 2010 sendte socialministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 11 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

[Et *flertal* i udvalget () indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af socialministeren stillede ændringsforslag. Et *mindretal* i udvalget () indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.]

Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget anerkender, at elektroniske hjælpemidler som pejle- og alarmsystemer kan være et redskab til at sikre en aktiv hverdag, under forudsætning af, at planerne for den enkelte er fagligt funderet. S og SF er derfor optaget af, at den nyeste teknologi inddrages i de personlige planer, hvor den enkelte borger på den måde opnår en

hverdag, der nedsætter tempoet for, at sygdommen udvikler sig. S og SF lægger stor vægt på, at ændringen ikke kommer til at erstatte andre dele af tilbuddet til borgere med sygdommen demens, tilbud der handler om pleje, omsorg og menneskelig kontakt. S og SF mener ikke, at den enkeltes retssikkerhed i forbindelse med beslutning om tidsubegrænsede planer i det nuværende forslag er rammet godt nok ind. S og SF ser gerne, at beslutning om tidsubegrænsning sker under et værgeomål, jf. spm. 7 og tilhørende svar, så borgerens retssikkerhed garanteres.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker at Folketinget i starten af 2009 behandlede et beslutningsforslag (B 96) fra Dansk Folkeparti, der skulle lette adgangen til at benytte pejle- og alarmsystemer over for demensramte. Dansk Folkeparti fremsatte beslutningsforslaget fordi der med jævne mellemrum var sager, hvor demensramte forsvandt fra deres boliger og i værste fald omkom på grund af myndighedernes manglende muligheder for at gribe ind, og på grund af begrænsningerne i lovgivningen.

I forbindelse med førstebehandlingen af Dansk Folkepartis beslutningsforslag (B 96) tilkendegav regeringen, at den ville gå i gang med et arbejde, der skulle munde ud i en lempelse af reglerne på området. Det arbejde skulle udmønte sig i et regeringsudspil i efteråret 2009. Regeringens arbejde har trukket ud, og derfor fremsatte Dansk Folkeparti kort før jul endnu et beslutningsforslag (B 66 Forslag til folketingsbeslutning om alarm- og pejlesystemer til opsporing af demente) i håbet om, at regeringen og andre partier ville fremskynde processen. B 66 er blevet førstebehandlet samtidigt med regeringens lovforslag.

Begge forslag betragter Dansk Folkeparti som forbedringer af den nuværende lovgivning. Begge forslag vil i sidste ende indebære mærkbare forbedringer for både den demensramte og de pårørende. Også i de tilfælde, hvor myndighederne går ind og iværksætter en eftersøgning, vil forslagene ligeledes medføre, at kommunen og politiet hurtigere vil kunne finde frem til borgeren og dermed få bragt ro over situationen.

Dansk Folkeparti har presset på for at få ændret lovgivningen. Dansk Folkepartis beslutningsforslag er mindre omfangsrigt end regeringens og Dansk Folkepartis beslutningsforslag omhandler alene en udvidelse af adgangen til at vedtage tidsubegrænset brug af pejle- og alarmsystemer til demente. Regeringens forslag har det samme sigte som Dansk Folkepartis forslag, og derudover indeholder regeringens forslag en række andre initiativer. De initiativer ser Dansk Folkeparti positivt på.

For at der ikke skal opstå politisk usikkerhed og tvivl om, at det vigtigste er at få udvidet lovgivningen på området, har Dansk Folkeparti valgt at trække sit beslutningsforslag og stemme for regeringens lovforslag, da regeringens lovforslag imødekommer Dansk Folkepartis beslutningsforslag.

Det vigtigste er, at reglerne ændres, og at ønskerne på området imødekommes. Hørings svarene viser, at der er bred opbakning til forslagene. Både Ældre Sagen, Kommunernes Landsforening, Danske Ældreråd og Alzheimerforeningen udtrykker tilfredshed med forslaget om lempelse af mulighederne for at anvende pejle- og alarmsystemer, hvilket klart understreger behovet for, at lovforslaget kommer ud at virke så hurtigt som muligt.

Disse initiativer sammenholdt med de øvrige initiativer på ældreområdet og i særdeleshed på demensområdet er med til at løfte indsatsen ude i kommunerne.

Dansk Folkeparti kunne aldrig drømme om at fjerne den demensramtes retssikkerhed. Tværtimod vil en udvidelse af regelsættet medføre større sikkerhed for den demente selv, for familien omkring den demente og for plejepersonalet. Naturligvis er det sådan, at regler, så længe de administreres af mennesker, kan misbruges og bruges forkert. Den risiko løber Folketinget altid, når Folketinget lovgiver. Når regnestykket skal gøres op, står det klart, at reglerne åbenlyst skal lempes, ikke til

gavn for systemet, men til gavn for borgerne. En vedtagelse af lovforslaget kan i sidste ende redde liv.

Dansk Folkeparti har ligeledes med tilfredshed noteret, at regeringens lovforslag ligesom Dansk Folkepartis beslutningsforslag indeholder en bestemmelse om, at loven skal undersøges i første halvår af 2013. Folketinget får til den tid et overblik over, hvilke praksisændringer lovgivningen har givet anledning til.

Ud over de initiativer, som lovforslaget indeholder, har Dansk Folkeparti været medvirkende til en række konkrete tiltag på demensområdet, som lovforslaget, efter Dansk Folkepartis opfattelse, skal ses i sammenhæng med. Det er bl.a. værd at fremhæve, at der over hele landet er blevet udbudt kompetence- og uddannelseskurser med henblik på at efteruddanne medarbejdere på sygehusene og i plejesektoren. Kurserne skal medvirke til at sikre sammenhængende og rolige forløb for demensramte. Der blev ligeledes i 2009 gennemført uddannelsesinitiativer om demens for medarbejdere, som foretager forebyggende hjemmebesøg. Der bliver i 2010 åbnet op for, at også medarbejdere, der ikke direkte arbejder med forebyggende hjemmebesøg, kan tilmelde sig kurserne, således at viden om forebyggelse på demensområdet kan nå ud til en bredere kreds i ældresektoren. Det er initiativer som disse, der på sigt kan være med til at løfte hele indsatsen over for udsatte ældre og deres pårørende.

I forbindelse med lovforslaget og Folketingets behandling af de to forslag er det relevant at påpege, at der generelt er stor efterspørgsel efter de fire udgivelser om nedbringelse af magtanvendelse, som er udarbejdet på baggrund af de midler, regeringen og Dansk Folkeparti har afsat. Udgivelserne henvender sig til medarbejdere, ledere og andre, der er i berøring med demensområdet.

I forbindelse med globaliseringsforhandlingerne i efteråret fik Dansk Folkeparti afsat midler til øget forskning i et strategisk forskningsprojekt, som skal ligge inden for demensforskning. Det er Dansk Folkepartis håb, at forskningen, både det konkrete projekt og den brede forskning, vil udmønte sig i forbedringer for den enkelte borger, som er demensramt.

Den nyeste viden skal forbedre vores velfærdssamfund. Forskningsresultater, ny teknologi og praktiske erfaringer skal inddrages og spredes ud til dem, der hver dag arbejder med og for de demente.

I forbindelse med finanslovaftalen for 2010 fik Dansk Folkeparti ind i aftaleteksten, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe, der skal fremlægge en national handlingsplan på demensområdet. Folketingets Socialudvalg har efterfølgende vedtaget en beretning, der bakker op om en national handlingsplan. Arbejdsgruppens formål er bl.a. at indsamle viden, sikre bedre koordinering mellem offentlige aktører, afdække mulighederne for anvendelse af ny teknologi samt at fremlægge konkrete forslag til forbedringer på demensområdet.

Det er Dansk Folkepartis politik, at enhver, der har behov, skal have den nødvendige hjælp. Pleje og omsorg af ældre, herunder demensramte, er en væsentlig offentlig opgave, og det skal sikres, at disse grupper af borgere får et værdigt og trygt liv overalt i landet. Vore ældre skal tilbydes gode og trygge rammer for deres alderdom. Samfundet har meget at takke de ældre generationer for, og de har krav på en velfungerende plejesektor og en effektiv sundhedssektor. Samfundet skal sørge for, at der er et righoldigt udbud af aktiviteter for ældre mennesker – aktiviteter, der svarer til den enkeltes behov.

En del ældres helbred bliver stadig bedre, og flere lever længere. Det er en glædelig udvikling, men længere levetid medfører også en række udfordringer, eksempelvis at gruppen med demensramte bliver større. Opgaverne med de udfordringer må Folketinget, kommunerne og sundhedsvæsenet tage på sig og søge konstruktive løsninger på.

Dansk Folkeparti har medvirket til at sikre tilførsel af midler til ældrepleje, og hver gang Dansk Folkeparti har forhandlet finanslov, har Dansk Folkeparti sat fokus på ældrepolitik, og det agter Dansk Folkeparti fortsat at gøre, så længe vælgerne giver mulighed for det.

Familien er kernen i det danske samfund, og Danmark er afhængig af de vilkår, familierne tilbydes. Det nære bånd mellem børn og forældre er bærende for den enkelte, og derfor skal familierne sikres de bedste muligheder for at kunne fungere, og det betyder, at der skal tages hensyn til den demensramtes pårørende, og familien skal så vidt muligt inddrages. Det har Dansk Folkeparti lagt vægt på i sit beslutningsforslag, og det fremgår også af regeringens lovforslag, at kommunalbestyrelsen skal inddrage de pårørende, ligesom det fremgår, at de pårørende ligeledes skal inddrages i forbindelse med udøvelsen af omsorgen og plejen rettet mod den enkelte ældre.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

Af *socialministeren* tiltrådt af [*udvalget*]:

1) Efter *nr. 2* indsættes som nyt nummer:

01. »I § 124, stk. 6, der bliver § 124, stk. 5, ændres i 1. pkt. »§ 126, stk. 1,« til: »§ 126,« og i 2. pkt. ændres »§ 126, stk. 1,« til: »§ 126,«.«

[Konsekvensrettelse]

Af et *mindretal* (S og SF) tiltrådt af ():

2) I den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 125 stk. 2 indsættes efter 3. pkt. som nyt pkt.:

»Når kommunalbestyrelsen søger at træffe afgørelse om tidsubegrænset anvendelse af et personligt alarm- og pejlesystem, skal personen tilskikkes en væрге på det specifikke spørgsmål. Efter afgørelsen ophæves værgemålet.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvensrettelse som følge af den ændring, der foreslås med lovforslagets nr. 7, som indebærer, at servicelovens § 126 frem over kun vil indeholde ét stykke.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring indebærer, at personen tilskikkes en væрге under kommunalbestyrelsens beslutning om tidsubegrænset anvendelse af personligt alarm- og pejlesystem.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

*Ellen Trane Nørby (V) Erling Bonnesen (V) nfm. Louise Schack Elholm (V) Sophie Løhde (V)
Martin Henriksen (DF) fmd. Tina Petersen (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Vivi Kier (KF)
Tom Behnke (KF) Mette Frederiksen (S) Orla Hav (S) Julie Skovsby (S) Lise von Seelen (S)
Özlem Sara Cekic (SF) Astrid Krag (SF) Anne Marie Geisler Andersen (RV) Line Barfod (EL)*

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 113

Bilagsnr. Titel

1	Høringssvar og høringsnotat, fra indenrigs- og socialministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Ændringsforslag, fra indenrigs- og socialministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 113

Spm.nr. Titel

1	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at flytningen af en borger først finder sted, når det sociale nævn er kommet med sin afgørelse m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan ministeren formelt vil sikre, at en borgers situation belyses optimalt og hensynet til borgeren er sikret, før en flytning finder sted, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren kan oplyse, hvem der skal afgøre, om en person modsætter sig anvendelse af alarm- og pejlesystem, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren kan oplyse, hvordan dokumentationen for, at en person ikke modsætter sig anvendelse af alarm- og pejlesystemer, skal forefindes, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren kan præcisere, hvad der menes med ”fornøden dokumentation”, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren kan oplyse, hvorvidt der i brugen af alarm- og pejlesystemer uden tidsbegrænsning, skelnes mellem personer med demens, hvor sygdommen kan betegnes som kronisk, og personer med demens på et tidligere stadie, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeren kan oplyse, om der findes formelle hindringer for, at en person med demens beskikkes en værge på det specifikke spørgsmål om brug af alarm- og pejlesystemer uden tidsbegrænsning m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at den enkelte borger har gennemgået en fuld udredning af sygdommen med en stillet diagnose, før beslutninger om magtanvendelse træffes, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at en borgers situation løbende tages op til vurdering, ved beslutning om tidsbegrænset anvendelse af alarm- og pejlesystemer, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvilken garanti borgeren vil få for, at der leves op til dennes

retssikkerhed m.v., til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm., om ministeren kan oplyse, hvem der skal stå for udgifterne til den øgede anvendelse af alarm- og pejlesystemer, der er tiltænkt med forslaget, til indenrigs- og socialministeren, og ministerens svar herpå